

hvor man dadler, at der rejses Konflikt paa et saa spinkelt Grundlag som her. De paagældende har, som sagt, glimrende Arbejdsvilkår og faar næsten i alle Henseender deres Villie, de ved, at der hersker stor Bolignød, der bliver værre og værre for hver Maaned, ja, for hver Uge, og til Trods herfor sætter de her — kan man sige — Samfundet i det hele Stolen for Døren og siger: Vi fordrer fuldt og helt vore Krav opfyldt. Man savner i denne Anledning, forekommer det mig, nogle harmdirrende Artikler, ikke mindst i Bladet „Social-Demokraten“, thi man kan ikke undgaa her at drage en Sammenligning. Der er neppe Tvivl om, at hvis en Kreds af Landbrugere paa tilsvarende Maade havde undladt at opfylde de Krav, Samfundet med Rimelighed kunde stille i disse Tider, vilde man ikke have faaet Grund til at savne harmdirrende Protester i socialdemokratiske Blade.

Spørgsmaalet om Oprettelsen af mindre, selvstændige Brug er et uhyre vanskeligt Problem, og bedst vilde det egentlig være, om det hele kunde gaa, uden at Staten blev blandet ind, saaledes at man altsaa kunde foretage baade Salg og Køb i den fri Handel og Omsætning. Men netop i de vanskelige Overgangskaar, vi gaar i Møde, synes jeg, at Staten i særlig Grad har Pligt til at optræde som Mellemand for at gøre det muligt for vore dygtige og energiske Landmænd — af dem har vi Gudskelov en Del —, som kun har en mindre Kapital, som de har sammensparet i Aarenes Løb ved Hjælp af deres Arbejde, at komme i Besiddelse af saadanne mindre Landbrug.

Vi har her i Rigsdagen gentagne Gange haft til Behandling et Lovforslag om Jord i offentligt Eje, i sidste Samling her i Folketinget og nu i denne Samling i Landstinget. Om dette Lovforslag kunde der sikkert være opnaaet Enighed paa saa godt som alle Punkter undtagen paa et enkelt, nemlig Spørgsmaalet om de periodiske Vurderinger. Hvis den højtærede Minister havde været i Besiddelse af større Forhandlingsdygtighed, vilde det være lykkedes at faa dette Lovforslag ophøjet til Lov allerede i sidste Samling. Nu har vi fire sammenhørende Lovforslag foreliggende. Vi har det, jeg nu nævned: Lovforslaget om Jord i offentligt Eje, og man kan vel sige, at det er Stamtræet, og at de tre andre Reformforslag grupperer sig omkring det. Vi har dernæst Lovforslaget om Lens, Stamhusets og Fideikommisgodser samt de herhen hørende Fideikom-

miskapitalers Overgang til fri Ejendom, Lovforslaget om Salg af Præstegaardsjord og endelig Lovforslaget om Erhvervelse af Jord paa anden Maade. Hovedbestemmelserne med Hensyn til disse fire Lovforslag maa findes i Lovforslaget om Jord i offentligt Eje. Lovforslaget om Salg af Præstegaardsjord hører naturligvis i allerhøjeste Grad sammen med Lovforslaget om Jord i offentligt Eje, fordi vi i Virkeligheden ikke har ret megen offentlig Jord udenfor Præstegaardsjorden. Dette Lovforslag er i Aar fremsat af den højtærede Kirkeminister, hvad man ikke kan indvende noget imod, da det i høj Grad vedrører hele den Økonomi, som sorterer under Kirkeministeriet og de kirkelige Myndigheder overhovedet. Man regner her, at 30 000—40 000 Tdr. Land skal stilles til Raadighed. Ifølge Lovforslaget skal Præsteembederne ikke afgive al den til Præstegaardene hørende Jord, men der skal forblive i alt Fald ca. 20 Tdr. Land ved Præstegaarden, forsaavidt Menighedsraadet ønsker det og Kirkeministeren tillader det. Man vil sikkert fra alle Sider indrømme, at det vil være rigtigt at bevare nogen Jord ved vore Præstegaarde af de Grunde, den højtærede Kirkeminister var inde paa, idet det i mange Tilfælde er nødvendigt for Præsterne for at holde Befordring og at have Mælk i Huset o. s. v. Men selv om de altsaa skal beholde de 20 Tdr. Land, bliver der alligevel tilbage en 30 000—40 000 Tdr. Land, og det er ingenlunde daarlig Jord. Det er tværtimod i Almindelighed fortrinlig Jord, som her bliver Tale om at udstykke til mindre, selvstændige Jordbrug. Der findes i Lovforslaget en Bestemmelse, som gaar ud paa, at der kan tillægges bestaaende Husmandsbrug mindre Parceller af Præstegaardsjord, dog med den Begrænsning, at Husmandsbrugets Størrelse ikke derved kommer til at overstige et Areal, der svarer til 6 ha middelgod Jord. I Lovforslaget om Jord i offentligt Eje, som vi behandlede forrige Aar, havde man 7 ha i Stedet for her 6 ha. Venstre ønsker meget, naar vi skal ind paa denne ret betydningsfulde Lovgivning, at en Del af disse Brug bliver noget større end dem, der oprettes ifølge de forskellige Husmandslove, som vi har faaet i Tidens Løb. Maaske kan en 4—6 Tdr. Land være tilstrækkeligt, hvis man igen i større Maalestok kommer ind paa den Landbrugsindustri, vi havde inden Krigens Udbrud i 1914. Det staar imidlertid for os som tvivlsomt, hvorvidt Landbrugsindustrien igen vil blive en saa god